

การจัดการความรู้ของกรมอนามัย

บริบทขององค์กร

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ตั้งอยู่เลขที่ 88/22 ม.4 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ในอดีตกรมอนามัยคือ **กรมสาธารณสุข** สังกัดกระทรวงมหาดไทย

ต่อมาในปี พ.ศ. 2485 มีการสถาปนากระทรวงการสาธารณสุขขึ้น กรมสาธารณสุขก็โอนมาเป็นกรมหนึ่งในกระทรวงการสาธารณสุข ต่อมากระทรวงการสาธารณสุขเปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงสาธารณสุข และกรมสาธารณสุขเปลี่ยนชื่อเป็น**กรมอนามัย** เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2495 จึงถือว่าวันที่ 12 มีนาคม เป็นวันสถาปนากรมอนามัย

ภารกิจและบทบาทหน้าที่ของกรมอนามัยในสมัยแรก คือ การส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมโรคป้องกันโรค และงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ต่อมาได้มีการมีการแยกงานควบคุมโรคออกจากกรมอนามัยไปอยู่ในความรับผิดชอบของกรมควบคุมโรค ปัจจุบันกรมอนามัยมีภารกิจในการส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดี โดยมีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ การจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ และการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี รวมทั้งการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ เพื่อมุ่งเน้นให้ประชาชนมีความรู้และทักษะในการดูแลตนเอง ครอบครัวและชุมชน รวมตลอดจนถึงการสนับสนุนให้หน่วยงานส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพและจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาพดีถ้วนหน้า

ด้วยภารกิจหน้าที่ข้างต้น กรมอนามัยจึงเป็นองค์กรวิชาการที่ดำเนินการผลิตสินค้าที่สำคัญด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม 5 ประเภท คือ 1) องค์ความรู้ 2) นวัตกรรมบริการทั้งรูปแบบบริการและเทคโนโลยี 3) การกำหนดนโยบายสาธารณะ 4) การออกกฎหมาย และ 5) การพัฒนารูปแบบระบบงาน และ ให้บริการแก่ประชาชน ซึ่งเป็นผู้รับบริการปลายทาง และผู้รับบริการระหว่างทาง ซึ่งได้แก่ องค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคธุรกิจ/รัฐวิสาหกิจ องค์กรชุมชน และ สื่อมวลชน ที่กรมอนามัยถือว่าเป็น “ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย” และเรียกว่า “ภาคี/เครือข่าย ”

วิสัยทัศน์ (ประกาศ พ.ศ. 2557)

ภายในปี 2563 ประเทศไทยเป็นผู้นำในอาเซียน ด้านระบบส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อคนไทยสุขภาพดี

เป้าประสงค์

ประชาชน และชุมชนสามารถดูแลสุขภาพตนเองและเฝ้าระวัง รวมทั้งจัดการปัจจัยกำหนดสุขภาพ ได้อย่างเหมาะสม

พันธกิจ

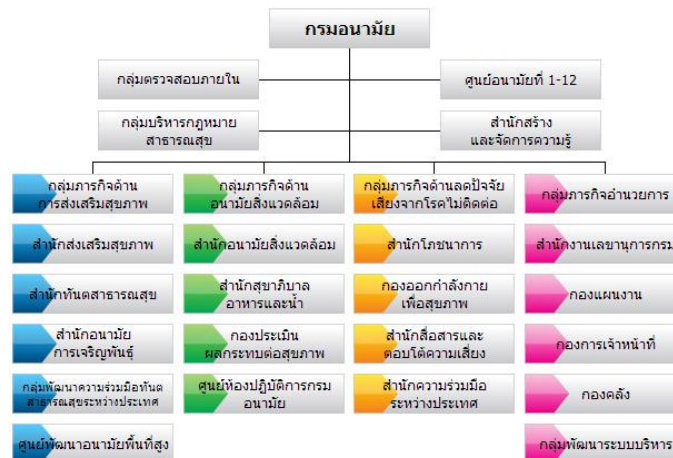
เป็นผู้อภิบาลระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

1. พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ (Policy and Strategy)
2. พัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
3. พัฒนาการกำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม (Regulator)
4. สนับสนุนการดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม (Supporter) และให้บริการสาธารณสุข
5. พัฒนาระบบสนับสนุนเขตบริการสุขภาพด้านวิชาการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

วัฒนธรรมองค์กร

H	Health Model	เป็นต้นแบบสุขภาพ
E	Ethics	มีจริยธรรม
A	Achievement	มุ่งผลสัมฤทธิ์
L	Learning	เรียนรู้ร่วมกัน
T	Trust	เคารพและเชื่อมั่น
H	Harmony	เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

กรมอนามัยมีโครงสร้างหน่วยงานดังนี้

แนวคิดในการจัดการความรู้

การกล่าวถึงการจัดการความรู้ของกรมอนามัยต้องแบ่งเป็น 2 ตอน คือก่อนและหลังการปรับเปลี่ยนระบบ โครงสร้าง ภารกิจและการบริหารจัดการของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อปรับบทบาทไปสู่ “ผู้อภิบาลระบบสุขภาพของชาติ” (National Health Authority : NHA) เมื่อ พ.ศ. 2556 ซึ่งจะเรียกระยะทั้งสองอย่างสั้นๆ ว่า “ก่อน NHA” และ “หลัง NHA”

การจัดการความรู้ของกรมอนามัย “ก่อน NHA” (พ.ศ. 2547 – พ.ศ. 2556)

สืบเนื่องจากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 11 กำหนดให้ “ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ....” กรมอนามัยจึงได้นำกระบวนการจัดการความรู้มาเป็นกลไกขับเคลื่อนองค์กรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา โดยมีเป้าหมาย 1. พัฒนาคน 2. พัฒนางาน 3. พัฒนาองค์กร ทุกหน่วยงานของกรมอนามัยจัดการความรู้ด้วยการสกัด รวบรวม จัดเก็บ ถ่ายทอดและแบ่งปันอย่างเป็นระบบ มีทั้งความรู้ที่ชัดแจ้ง Explicit Knowledge และความรู้ฝังลึกในตัวบุคคล Tacit Knowledge ซึ่งกรมอนามัยเน้นความรู้ประเภทหลังเป็นสำคัญ ในระยะแรกรูปแบบการจัดการความรู้ที่ใช้ในหน่วยงานของกรมอนามัยมีลักษณะหลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติของแต่ละหน่วยงาน ไม่มีอีกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตายตัว อาจกล่าวได้ว่า การไม่ยึดติดกับรูปแบบใดแบบเดียวเป็นลักษณะเฉพาะตัวของกรมอนามัยที่ทำให้การจัดการความรู้เกิดขึ้นอย่างอิสระและรวดเร็วทั่วทั้งองค์กร ในระยะต่อมาจึงใช้แนวทางกระบวนการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การบ่งชี้ความรู้ 2) การสร้างและแสวงหาความรู้ 3) การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ 4) การประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ 5) การเข้าถึงความรู้ 6) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ 7) การเรียนรู้ และกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 2) การสื่อสาร 3) กระบวนการและเครื่องมือ 4) การเรียนรู้ 5) การวัดผล 6) การยกย่องชมเชยและการให้รางวัล ทั้งนี้เพื่อให้รองรับเกณฑ์การประเมินของ ก.พ.ร.

การจัดการความรู้ของกรมอนามัย “หลัง NHA” (พ.ศ. 2557)

ในการปรับบทบาทของกระทรวงสาธารณสุขไปสู่ผู้อภิบาลระบบสุขภาพของชาติ (National Health Authority : NHA) เมื่อ พ.ศ. 2556 กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดบทบาทภารกิจใหม่เป็น 12 ด้าน หนึ่งในนั้นคือการสร้างและจัดการความรู้ด้านสุขภาพและการสื่อสารประชาสัมพันธ์ กรมอนามัยประสงค์จะให้ภาพรวมของการดำเนินงานสร้างและจัดการความรู้ สนองตอบต่อบทบาทใหม่ของกรมอนามัย และสอดคล้องกับบทบาทใหม่ของกระทรวงสาธารณสุข (National Health Authority : NHA) โดยเฉพาะบทบาท Regulation ตาม

ภารกิจของกรมอนามัย ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว เกิดความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามนโยบายของกรมอนามัย จึงมีการจัดตั้งสำนักสร้างและจัดการความรู้ขึ้น เป็นหน่วยงานภายในเช่นเดียวกับสำนักที่ปรึกษา ศูนย์ห้องปฏิบัติการ กรมอนามัย ฯลฯ เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2556

สำนักสร้างและจัดการความรู้มีหน้าที่

1. กำหนดแผนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้และทิศทางการวิจัยด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
2. จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายบนฐานความรู้
3. พัฒนาศักยภาพบุคลากรกรมอนามัยภาคีเครือข่าย และประชาชน เพื่อเป็นนักจัดการความรู้ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
4. พัฒนาระบบติดตามประเมินผลการจัดการความรู้อย่างมีส่วนร่วม
5. พัฒนาระบบคลังความรู้ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมบนฐานการจัดการความรู้อย่างมีส่วนร่วมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและใช้ประโยชน์ได้จริง
6. สนับสนุนการทำงาน “สร้างและจัดการความรู้” ให้กับเขตบริการสุขภาพและภาคีเครือข่ายเพื่อให้ได้มาตรฐานในระดับสากล

การดำเนินการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ของกรมอนามัย “ก่อน NHA” (พ.ศ. 2547 – พ.ศ. 2556)

กรมอนามัยมีการดำเนินการจัดการความรู้ทุกหน่วยงาน โดยระยะแรกหน่วยงานกำหนดเป้าหมายและแผนดำเนินการเอง จึงค่อนข้างหลากหลาย ระยะต่อมาจึงใช้กระบวนการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอนและกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงซึ่งมี 6 องค์ประกอบ ตามที่ ก.พ.ร. แนะนำ ระยะแรกบริหารโดยคณะกรรมการบริหารการจัดการความรู้ กรมอนามัย ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2550 จึงบริหารโดยสำนักงานสนับสนุนการจัดการความรู้ซึ่งจัดตั้งขึ้นในสำนักที่ปรึกษา เมื่อได้องค์ความรู้ที่จัดเก็บด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ระดับกรมมีการจัดตลาดนัดความรู้ร่วมกับศูนย์อนามัยในต่างจังหวัด เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “ยุทธการล่าชุมชนทรัพยากรความรู้กรมอนามัย” มีการเยี่ยมชมเสริมพลัง (Empowerment visit) ที่ส่วนกลางไปเยี่ยมหน่วยงานต่างๆ เพื่อกระตุ้นและเป็นกำลังใจ มีเว็บไซต์ “K - center” “ชุมชนทรัพยากรความรู้กรมอนามัย” เป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดการความรู้ ด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการ มีการรวบรวม เผยแพร่ ความรู้ที่ชัด

แจ้ง Explicit knowledge ในรูปบทความวิชาการ วิจัย/วิทยานิพนธ์ กิจกรรมวิชาการ ผลงานวิชาการ บรรยาย/นำเสนอวิชาการ คู่มือ/สื่อวิชาการ วารสาร/จุลสาร และความรู้อื่นๆ ส่วนความรู้ที่ฝังลึกในตัวคน Tacit knowledge ใช้ Web blog และ Web board สำหรับการสื่อสาร ถ่ายทอด เผยแพร่ ชักถาม แบ่งปัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

มีการประเมินความสำเร็จของการจัดการความรู้ด้วย Self assessment และ Intellectual Capital Mapping (IC Mapping) ซึ่งสำนักงานสนับสนุนการจัดการความรู้พัฒนาขึ้นเอง เพิ่มเติมจากตัวชี้วัดของ ก.พ.ร.

การจัดการความรู้ของกรมอนามัย “หลัง NHA” (พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน)

สำนักสร้างและจัดการความรู้เป็นสำนักที่เพิ่งจัดตั้ง การดำเนินงานจึงเน้นไปที่การประชุมผู้บริหาร

การประชุมบริหารและปฏิรูปคุณวุฒิสถิงเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาเชิงนโยบาย
การจัดการวิชาการ องค์ความรู้ และนวัตกรรม เพื่อขับเคลื่อนภารกิจและยุทธศาสตร์กรมอนามัย
วันที่ 28 เมษายน 2557 ณ โรงแรมเบญชี ไตรวิถีฮอลล์ กรุงเทพมหานคร

ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดแนวทาง ยุทธศาสตร์ การประชุม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงานองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการความรู้ ที่เป็นการสร้างและจัดการความรู้จริงๆ ก็มี คือการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียน Tacit Knowledge ของกลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มแม่และเด็ก กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยทำงาน และกลุ่มวัยสูงอายุ ซึ่งเป็นตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ ของกรมอนามัยที่มีผลงานโดดเด่น บางครั้งก็มีตัวแทนจากภาคีเครือข่ายที่ให้ความสนับสนุนกลุ่มต่างๆ มาร่วมด้วย

ส่วนการจัดการความรู้ในหน่วยงานที่มีอยู่ก่อน NHA บางส่วนยังดำเนินต่อไป เช่น K-center ชุมทรัพย์ความรู้ กรมอนามัย บางส่วนก็ชะลอตัวลง เช่น website ของสำนักงานสนับสนุนการจัดการความรู้หยุดความเคลื่อนไหวตั้งแต่ พ.ศ. 2555

การประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดการความรู้ถอดบทเรียน Tacit Knowledge
เพื่อขับเคลื่อนนโยบายและภารกิจกรมอนามัย
วันที่ 18-21 สิงหาคม 2557 ณ โรงแรมเบญชี ไตรวิถี กรุงเทพมหานคร

ผลผลิตและผลลัพธ์

การจัดการความรู้ของกรมอนามัย “ก่อน NHA” (พ.ศ. 2547 - 2556)

ผลดำเนินการที่ประจักษ์ทั่วกัน แต่ไม่ได้มีการวัดออกมาเป็นค่าที่ชัดเจน ได้แก่ บรรยากาศในองค์กรดีขึ้น บุคลากรทำงานอย่างมีชีวิตชีวา มีคุณภาพคน คุณภาพงานดีขึ้น และกรมอนามัยอยู่ในกระแสขององค์กรการเรียนรู้

ผลผลิต ที่สำคัญ ได้แก่

1. นักวิชาการที่รับผิดชอบโครงการสำคัญ/ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มยุทธศาสตร์ของศูนย์อนามัย 12 ศูนย์ จำนวน 30 คน ซึ่งเป็น Active key actor หลักของศูนย์ฯ ได้รับการพัฒนาให้เกิดแนวคิดและวิธีทำงานแบบนิกยศาสตร์ รวมถึงเป็นการเรียนรู้และต่อยอดการใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อขับเคลื่อนงานเชิงนโยบายของกรมอนามัยสู่เป้าหมายได้อย่างแท้จริง
2. เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนของกรมอนามัย จากศูนย์อนามัย 1 – 12 ศูนย์ และศูนย์พัฒนาอนามัยพื้นที่สูง จำนวน 50 คน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ “คนสร้างงาน งานสร้างคน สร้างสุขในองค์กร” เพื่อให้เกิดเครือข่ายนักปฏิบัติการจัดการความรู้ คลังความรู้และนวัตกรรมของสายสนับสนุน กรมอนามัย
3. ระบบจัดการความรู้ออนไลน์ “ชุมชนทรัพยากรความรู้ กรมอนามัย” รวบรวม เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนความรู้ด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และด้านบริหารจัดการจากทุกหน่วยงานในสังกัด มีเครื่องมือสืบค้นทั้งแบบ Basic Search และ Advance Search
4. ฐานข้อมูลเพื่อจัดเก็บองค์ความรู้/ทุนปัญญาระดับบุคคล กลุ่มคน ผลงาน/นวัตกรรม เพื่อเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. แกนนำกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มชุมชนนักปฏิบัติ (CoP), กลุ่ม Chief Knowledge Officer (CKO), กลุ่ม Facilitator และกลุ่ม Note taker ได้รับการพัฒนาด้วยการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และดูงานบริษัทปูนซิเมนต์ไทยแก่งคอย จำกัด ซึ่งได้รับการยอมรับว่ามีการจัดการความรู้เป็นเลิศ

ผลลัพธ์ ที่สำคัญ ได้แก่

1. นวัตกรรมเครื่องฉายรังสีเคลือบหลุมร่องฟันและนวัตกรรมเครื่องมือซ่อมบำรุง
2. นวัตกรรมเครื่องออกกำลังกาย และเครื่องบัด หันเศษใบไม้จากเศษโลหะ
3. นวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม : ส้วมลอยน้ำใช้ในภาวะฉุกเฉินหรือภาวะวิกฤติที่มีน้ำท่วมสูง การจัดการขยะ / สิ่งปฏิกูล ด้วย EM ball , EM น้ำ กรณีที่บริเวณล้อมรอบมีน้ำท่วมขัง แพสำหรับที่พักขยะ ตาข่ายล้อมขยะ
4. นวัตกรรมด้านส่งเสริมสุขภาพ : ผัก Condo/แพปลูกผัก
5. การเลือกใช้/ผลิตสื่อ/การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

6. การบริหารจัดการตำบลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว
7. การบริหารเครือข่ายส้วมสาธารณะมาตรฐาน HAS
8. หนังสือเล่มแรก
9. บทบาทเจ้าหน้าที่สาธารณสุขกับการพัฒนาเด็ก
10. มาตรฐานการรับรองสถานประกอบการด้านอาหารตาม พ.ร.บ. สาธารณสุข
11. “ความรู้เพื่อประชาชน” ข้อมูลความรู้ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม มีความกระชับ สั้น ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีหลักการและหลักฐานทางวิชาการสนับสนุนเผยแพร่ทางเว็บไซต์กรมอนามัย
12. จัดตลาดนัดการจัดการความรู้..สู่คนไทยสุขภาพดี ผู้เข้าร่วมประกอบด้วยบุคลากรจากกรมอนามัย จากภาคีเครือข่าย และประชาชน

การจัดการความรู้ในระยะแรกเน้นการลงมือปฏิบัติ มีการลองถูกลองผิดบ้าง เน้นการให้กำลังใจและการมีส่วนร่วม ผู้บริหารให้ความสนับสนุน ทำให้มีความร่วมมือร่วมใจทำการจัดการความรู้อย่างกว้างขวาง เป็นการเตรียมตัวเข้าสู่การทำการจัดการความรู้ตามยุทธศาสตร์ของกรมอนามัยที่จะตามมาในระยะต่อไปได้เป็นอย่างดี ปัญหาที่มีอยู่บ้าง เช่น เปลี่ยนผู้รับผิดชอบทุกปี ขาดทิศทางและความต่อเนื่อง หน่วยงานย่อยและบุคลากรมีความรู้ด้านการจัดการความรู้ แต่นำไปใช้ประโยชน์น้อย มักกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มผู้รับผิดชอบ บางส่วนยังมองเป็นภาระ การเสริมแรงจูงใจขาดความต่อเนื่อง

การจัดการความรู้ของกรมอนามัย “หลัง NHA” (พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน)

ผลผลิต

ผลดำเนินการในระยะแรกของสำนักสร้างและจัดการความรู้ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ และแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งจะช่วยให้ก้าวต่อไปมีความมั่นใจว่า จะสามารถตอบสนองบทบาทภารกิจใหม่ของกรมอนามัย และจะก้าวไปได้อย่างรวดเร็ว ไม่มีข้อถกเถียงสงสัย

ผลการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียน Tacit Knowledge 2 ครั้ง ทำให้ได้ชุดความรู้ที่อยู่ระหว่างการ edit 3 ชุด เมื่อเสร็จแล้วก็จะได้เผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ผลลัพธ์ ยังไม่มี

บทสรุป

บริบทองค์กร : กรมอนามัยเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จัดได้ว่าเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่หากพิจารณาตามภารกิจในการส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดี โดยมีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ การจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ และการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ รวมตลอดจนถึงการสนับสนุนให้หน่วยงานส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพและจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาพดีถ้วนหน้า

จุดมุ่งหมายการใช้กระบวนการจัดการความรู้ : พัฒนาคน พัฒนางาน และสร้างองค์ความรู้

แนวคิด/โมเดลที่นำมาใช้ : ระยะเวลา พ.ศ. 2547-2556 ใช้โมเดลของ ก.พ.ร

แนวทาง/ขอบเขตการดำเนินการ : ระยะเวลา พ.ศ. 2547-2556 บริหารโดยคณะกรรมการบริหารการจัดการความรู้ ให้ทุกหน่วยงานย่อยดำเนินการจัดการความรู้ตามกระบวนการ 7 ขั้นตอนของ ก.พ.ร ปัจจุบันมีการจัดตั้งสำนักสร้างและจัดการความรู้

วิธีการและเครื่องมือที่นำมาใช้ : เน้นการสร้างและถ่ายโอนความรู้ที่อยู่ในคน (Tacit Knowledge) ได้แก่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวทีเสวนา การถอดบทเรียนจากผู้รู้ ชุมชนนักปฏิบัติ ระบบจัดการความรู้ออนไลน์ “ชุมชนรู้ความรู้อันมี” ฐานข้อมูลเพื่อจัดเก็บองค์ความรู้

ผลลัพธ์ : บรรยากาศในองค์กรดีขึ้น บุคลากรทำงานอย่างมีชีวิตชีวา มีคุณภาพคน คุณภาพงานดีขึ้น และกรมอนามัยอยู่ในกระแสขององค์กรการเรียนรู้ มีองค์ความรู้ (กำลังอยู่ระหว่างการจัดทำเพื่อเผยแพร่)

แหล่งข้อมูล

กรมอนามัย. (Online). Available :

http://www.anamai.moph.go.th/main.php?filename=Test_Index_2014

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมอนามัย. “รายงานลักษณะสำคัญขององค์การ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556”. (Online). Available :

<http://psdg.anamai.moph.go.th/download/>

PSDwork/Work2556/nungluck_anamai/36_4form1.pdf

สำนักสร้างและจัดการความรู้ กรมอนามัย. (Online).

Available :

<http://knowledgemanagement.anamai.moph.go.th/main.php?filename=index>

สำนักงานสนับสนุนการจัดการความรู้ สำนักที่ปรึกษา กรมอนามัย. (Online).

Available : http://kcenter.anamai.moph.go.th/index.php?SUBORG_ID=10

ศรวิภา เลียงพันธุ์สกุล และคณะ. “KM กรมอนามัย” ใน **กรณีตัวอย่าง การจัดการความรู้ ในหน่วยงาน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2557 (พิมพ์ครั้งที่ 2)

สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.). “กรมอนามัย” ใน **รายงานประจำปี 2549 สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม สิ่งดีๆ ที่หลากหลาย สไตล์ KM**. กรุงเทพฯ : ไชเบอร์เพรส. 2549

กรมอนามัย. “รายงานประจำปี XXXX กรมอนามัย”. XXXX = 2549, 2551, 2553, 2554, 2555

(Online). Available :

http://www.anamai.moph.go.th/main.php?filename=Test_Index_2014 คำค้น :

รายงานประจำปี

นันทา อ่วมกุล. “การจัดการความรู้กรมอนามัย จัดการความรู้ อย่างก้าวสู่การพัฒนางองค์กร” ใน **นานาเรื่องราวการจัดการความรู้. 2548**. (Online).

Available : <http://resource.thaihealth.or.th/system/files/documents/เรื่องการจัดการความรู้1.pdf>

รังสรรค์ เนียมสนิท. “กรมอนามัย” ใน **การจัดการความรู้ในภาคราชการ ตอน I**. (Online).

Available : <http://www.gotoknow.org/posts/278290>

ธีรศักดิ์ ลักษณะนันท์ และสมพร อธิติเดชพงศ์. **สัมภาษณ์ ณ สำนักสร้างและจัดการความรู้ กรมอนามัย วันที่ 25 พฤศจิกายน 2557**

นพ. ธีรศักดิ์ ลักษณะนันท์ ผู้อำนวยการสำนักสร้างและจัดการความรู้ (เสื่อสีชมพู นั่งหัวโต๊ะ) และ นส. สมพร อธิติเดชพงศ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ (ด้านขวาสุด) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการความรู้ของกรมอนามัย